

Toelichting

Met dit toetsingskader kan worden getoetst of een innovatie of verandering een (mogelijke) small win is voor het Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie Gewasbescherming 2030. Small wins zijn kleine diepgaande veranderingen met tastbare resultaten voor direct betrokkenen¹. Dit formulier is gemaakt op basis van de indicatoren van Termeer & Metze (2019) en Termeer & Dewulf (2019)². Deze indicatoren zijn aangepast zodat ze toepasbaar zijn binnen het Uitvoeringsprogramma.

Doel toetsingskader:

Het evaluatiekader dient ter zelfevaluatie, om in te zien of een innovatie of verandering bijdraagt aan de beoogde transitie. Het is dus een kader dat toetst of een stap die gezet is de eigenschappen heeft om bij te dragen aan systeemverandering en de strategische doelen.

Als de innovatie een small win blijkt te zijn, kan dit formulier gedeeld worden met het Transitieteam. Zo kunnen belangrijke stappen die zijn gezet, die nog niet direct terug te zien zijn in de metingen van de monitoring, toch zichtbaar worden. Om te zorgen dat small wins leiden tot een systeemverandering dienen deze te worden verspreid, verbreed of verdiept. Gebruik het stappenplan ter inspiratie, om te onderzoeken welke stappen gezet kunnen worden om dit mogelijk te maken.

Het formulier bestaat uit vragen en stellingen. Bij elke vraag staat het aantal punten dat kan worden toegekend. Na het invullen van de lijst kunnen de punten bij elkaar worden opgeteld en met deze eindscore kan worden getoetst of er sprake is van een small win. Indien het een small win is kan een beschrijving van de small win worden toegevoegd en kan dit formulier worden bijgevoegd. In de bijlage is een toelichting gegeven op de vragen. Hier wordt een uitleg gegeven over de indicatoren die worden getoetst aan de hand van de vragen en stellingen.

Eindscore

Bij de puntentelling is het nodig om een concrete bijdrage te leveren aan een van drie strategische doelen *plus* de aanwezigheid van een andere indicator om in aanmerking te komen voor oranje.

14-15 punten = **Groen**: Het is een small win. Vul de beschrijving van de small win in voor het Transitieteam. In het stappenplan staan een aantal stappen die kunnen worden om deze te verdiepen, verbreden of verspreiden.

11-13 punten = **Oranje**: Het is een mogelijke small win, maar er moeten nog stappen worden gezet. Gebruik de onderstaande stellingen (waarbij geen vinkje is aangekruist) om te kijken waar nog stappen gemaakt kunnen worden.

t/m 10 punten = **Rood**: Er zijn te weinig indicaties dat dit een small win is of tot een small win gaat leiden.

¹ Termeer, C. J., & Dewulf, A. (2019). A small wins framework to overcome the evaluation paradox of governing wicked problems. *Policy and Society*, 38(2), 298-314.

<https://doi.org/10.1080/14494035.2018.1497933>

² Termeer, C. J. A. M., & Metze, T. A. P. (2019). More than peanuts: Transformation towards a circular economy through a small-wins governance framework. *Journal of Cleaner Production*, 240, 118272.

<https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2019.118272>

Beschrijving van de small win:

Klik of tik om tekst in te voeren. Beschrijf hierbij de concrete maatregel(en) en/of bouwstenen. Doe dit pas na dat de vragen zijn ingevuld en de score is opgeteld. Deze tekst dient ook als input voor de nieuwsbrief

1. Aan welk(e) doel(en) draagt het eindproduct bij? (*minimaal 1 vinkje = 10 punten*)

- Weerbare planten en teeltsystemen
- Verbinding land- en tuinbouw met natuur
- Nagenoeg zonder emissies naar milieu en zonder residuen op producten

2. Geef per aangekruist doel aan wat de concrete resultaten zijn ten opzichte van dit doel (*geen punten, slechts een toelichting*).

Weerbare planten- en teeltsystemen: Beschrijf zo concreet mogelijk de resultaten waaruit blijkt dat er sprake is van een verminderde behoefte aan gewasbeschermingsmiddelen.

Klik of tik om tekst in te voeren.

Verbinding land- en tuinbouw met natuur: Beschrijf zo concreet mogelijk hoe de innovatie bijdraagt aan de bevordering van (functionele agro) biodiversiteit. Licht daarnaast toe hoe deze functionele agro-biodiversiteit bijdraagt aan de afname van de behoefte aan gewasbeschermingsmiddelen.

Klik of tik om tekst in te voeren.

Nagenoeg zonder emissies naar het milieu en zonder residuen op producten: Beschrijf zo concreet mogelijk waaruit blijkt dat de innovatie zorgt voor een afname van de emissies naar het milieu of de residuen op producten.

Klik of tik om tekst in te voeren.

3. De innovatie draagt bij aan diepgaande verandering, wat betekent dat er verandering te weeg wordt gebracht op 'systeemniveau' (*minimaal één vinkje = 1 punt*)

- Het is een innovatie op teeltsysteemniveau
- Een organisatorische verandering op het agrarisch bedrijf
- De innovatie is gebiedsgericht
- Het is een geheel nieuwe praktijk binnen de agrarische sector, dus geen verbetering van of variatie op een bestaande veel toegepaste praktijk
- Het eindproduct draagt bij aan de verandering van waarden of normen, namelijk: Klik of tik om tekst in te voeren.

4. De innovatie vindt plaats op het agrarisch bedrijf of er is bij de innovatie nagedacht over de uitwerking van de innovatie op het agrarisch bedrijf (*minimaal één vinkje = 1 punt*)
- Het is een innovatie die is toegepast op het agrarisch bedrijf
 - Hoewel de innovatie niet plaatsvindt op het agrarisch bedrijf is er wel nagedacht over de uitwerking en het effect. Beschrijving van het verwachte effect op het agrarisch bedrijf
5. De innovatie wordt door de direct betrokkenen binnen het project gezien als een stap vooruit, dit blijkt uit het enthousiasme over de innovatie en de energie binnen het project (*minimaal één vinkje = 1 punt*)
- De direct betrokkenen, bijvoorbeeld de projectmedewerkers en betrokken ondernemers, zien dit als een stap vooruit, wat blijkt uit enthousiasme binnen het project
- Beschrijf hier waarom er energie en enthousiasme is, wat is de kracht van de innovatie?
6. Bij de ontwikkeling van de innovatie zijn of worden barrières doorbroken, of factoren die wrijving veroorzaakte zijn aangepakt (en dus niet ontweken) (*minimaal één vinkje = 1 punt*)
- Financiële barrières zijn of worden doorbroken
 - Technische barrières zijn of worden doorbroken
 - Barrières in de wet- en regelgeving zijn of worden doorbroken
 - Barrières op het gebied van kennis zijn of worden doorbroken
 - Zaken die wrijving bij de doelgroep of betrokkenen veroorzaken zijn of worden aangepakt
- Beschrijf de barrières en/of of weerstand
7. Bij de innovatie is een verbinding gelegd tussen de benodigde sociale en technische verandering (*beide vinkjes = 1 punt*).
- Er is sprake van een technische verandering, zoals bijvoorbeeld:
 - Innovatie vanuit (praktijk)onderzoek
 - Nieuwe ICT-systemen
 - Ondersteunende technieken op het agrarisch bedrijfBeschrijf hier de technische verandering.
 - Er is sprake van sociale verandering, zoals bijvoorbeeld:
 - Een verandering in de rol van de agrarische ondernemer binnen de maatschappij
 - Een verandering binnen handelsrelaties
 - Binnen de organisatie van werkenden op het agrarisch bedrijf
 - In de (economische of sociale) waardering van de boer
 - Op het gebied van samenwerking
 - GedragsveranderingBeschrijf hier de sociale verandering.

Bijlage: Toelichting op de vragen.

Vraag	Eigenschap van de small win	Indicator waarop vraag is gebaseerd met toelichting	Contra-indicator(en)
1 en 2	Concrete uitkomsten	<p>Binnen de small-wins benadering staat centraal dat er <u>concrete uitkomsten</u> zijn waaruit blijkt dat er daadwerkelijk wordt bijgedragen aan de strategische doelen.</p> <p>Toelichting: Weerbare planten en teeltsystemen: Weerbaarheid is hier gedefinieerd als het natuurlijke vermogen van een plant- of teeltsysteem om zich te verweren tegen plagen of ziekten. Logischerwijs is er dan minder behoefte aan gewasbeschermingsmiddelen.</p> <p>Verbinding land- en tuinbouw met natuur: Verbinden van land- en tuinbouw met natuur is binnen het UP geen doel op zich: Door landbouw en natuur te verbinden wordt ook de weerbaarheid vergroot. Functionele agrobiodiversiteit is een vorm van biodiversiteit die direct of indirect bijdraagt aan de ondersteuning van teelten, en in dit geval aan de weerbaarheid deze teelten. Vandaar dat er bij dit kader ook wordt gekeken naar de vermindering van gewasbeschermingsmiddelen.</p> <p>Nagenoeg zonder emissies naar het milieu en zonder residuen op producten: Hieraan wordt bijgedragen als sprake is van een afname van emissies naar het milieu of residuen op producten.</p>	<p>Enkel beloftes en ideeën, (nog) geen concrete resultaten.</p> <p>Er zijn (nog) geen aanwijzingen dat er daadwerkelijk bijdrage wordt geleverd aan de doelen.</p>
3	Diepgaande verandering	<p>Small wins zijn veranderingen op systeemniveau, ook wel veranderingen van de 'tweede of derde orde'.</p> <p>Dit houdt in dat de veranderingen geen aanpassingen zijn binnen het huidige systeem (bijvoorbeeld het optimaliseren van een bestaande techniek) maar een verandering van het systeem zelf of de onderliggende waarden en normen.</p>	<p>Meer van hetzelfde Snelle, makkelijke winst Laaghangend fruit Stap om binnen het huidige systeem te passen Best practice</p>
4	Bescheiden betekenis	<p>De small wins-theorie benadrukt het belang van bescheiden oplossingen voor grote vraagstukken: Grootschalige stappen, vaak gebaseerd op een simplistische weergave van deze vraagstukken kunnen leiden tot ongewenste effecten. Door de focus te leggen op bescheiden, concrete stappen kan dit voorkomen worden.</p> <p>Binnen het UP kan dit worden voorkomen door te zorgen dat er echt is nagedacht over de implementatie op het agrarisch bedrijf, aangezien de agrarisch ondernemer centraal staat binnen het UP.</p>	<p>Een grootschalige stap Een directe stap naar het einddoel</p>
5	Positieve beoordeling	<p>Het woord 'win' zegt het al: Direct betrokkenen moeten enthousiast zijn over de verandering. Dit zorgt voor energie.</p>	<p>De verandering wordt gezien als een klein verlies voor velen</p>
6	Weerstand en barrières	<p>Op het moment dat er belemmeringen zijn of er weerstand ontstaat is dit een teken dat een innovatie niet past in het huidige systeem (het systeem voor de transitie).</p> <p>Door deze actief aan te pakken en dus niet te ontwijken zorg je ervoor dat er</p>	<p>Het enkel benoemen van een barrière, maar hier niets aan doen</p> <p>Er zijn geen barrières/belemmeringen</p>

		systeemverandering plaatsvindt, omdat je dan echt de onderliggende waarden en normen raakt.	Het is makkelijk te behalen
7	Een combinatie van sociale en technische verandering	Het gaat bij small wins altijd om een combinatie van inhoudelijke technische veranderingen en sociale veranderingen. Technische verandering heeft betrekking op technieken of ondersteunende systemen. Sociale verandering heeft betrekking op relaties en gedrag. Hierbij kan het dus ook gaan over de relatie tussen een agrarisch ondernemer en burgers.	Alleen technische of sociale verandering